

Uwaga! Artykuł został opublikowany w dwóch wersjach językowych – podstawą do cytowań jest wersja angielska

The English-language text shall constitute the original version of the article. The Polish-language version of the article is only an illustrative version

---

Piotr Kędziora

Polskie Towarzystwo Legislacji, Polska

ORCID: 0000-0002-1899-6446

piotr.kedziora@sejm.gov.pl

Sejmowa Komisja do Spraw Petycji – podstawy prawne i praktyka funkcjonowania

ABSTRAKT

Przedmiotem artykułu jest prezentacja rozwiązań proceduralnych przyjętych w Regulaminie Sejmu, których celem było dookreślenie trybu rozpatrywania petycji w Sejmie, a zatem realizacja konstytucyjnego prawa petycji. Autor nawiązuje do historycznych prób ustawowego uregulowania trybu rozpatrywania petycji. Uwagi dotyczące aktualnych ustawowych podstaw składania petycji do Sejmu oraz przepisy dotyczące wewnątrzsejmowego rozpatrywania petycji przez organy Sejmu – Marszałka Sejmu oraz Komisję do Spraw Petycji, są przedstawione na tle praktyki parlamentarnej ostatnich lat. Autor prezentuje dane statystyczne dotyczące petycji kierowanych do rozpatrzenia przez Komisję do Spraw Petycji oraz dominujące w praktyce rozpatrywania petycji sposoby ich załatwiania. Przedstawione są również uwagi *de lege ferenda* odnośnie do trybu rozpatrywania petycji w Sejmie, które były przedmiotem rozważań w ostatnich latach.

Słowa kluczowe: konstytucja; petycje; Sejm; Regulamin Sejmu; komisje sejmowe

WPROWADZENIE

Komisja do Spraw Petycji (zwana dalej Komisją) jest jedną z młodszych stałych komisji sejmowych, a do zakresu jej działania należy rozpatrywanie petycji złożonych do Sejmu¹. Komisja została wprowadzona do Regulaminu Sejmu nowelizacją z dnia 12 czerwca 2015 r.². Bezpośrednim impulsem do nowelizacji Regulaminu Sejmu była potrzeba dostosowania regulaminu do przepisów ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach³. Ustawa o petycjach weszła w życie 6 września 2015 r. i z tą datą było skorelowane wprowadzenie nowych przepisów Regulaminu Sejmu. Ustawa stanowi kompleksową regulację prawa zagwarantowanego w art. 63 Konstytucji RP⁴, najogólniej

---

¹ Zob. pkt 1a załącznika do Regulaminu Sejmu „Przedmiotowy zakres działania komisji sejmowych”.

² Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 12 czerwca 2015 r. w sprawie zmiany Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. 2015, poz. 550).

³ Dz.U. 2018, poz. 870, dalej: ustawa o petycjach.

⁴ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483, ze zm.), dalej: Konstytucja lub Konstytucja RP.

Uwaga! Artykuł został opublikowany w dwóch wersjach językowych – podstawą do cytowań jest wersja angielska

The English-language text shall constitute the original version of the article. The Polish-language version of the article is only an illustrative version

---

określanego prawem petycji. Zgodnie z art. 63 Konstytucji RP „każdy ma prawo składać petycje, wnioski i skargi w interesie publicznym, własnym lub innej osoby za jej zgodą do organów władzy publicznej oraz do organizacji i instytucji społecznych w związku z wykonywanymi przez nie zadaniami zleconymi z zakresu administracji publicznej. Tryb rozpatrywania petycji, wniosków i skarg określa ustawa”.

Zważywszy na okoliczność, że celem ustawy o petycjach było uregulowanie zasad wykonywania zagwarantowanego konstytucyjnie prawa, należy zauważyć, że ustawodawca długo zwlekał z wykonaniem dyspozycji konstytucyjnej⁵. Podstawy prawne postępowania z wniesionymi do Sejmu petycjami, cele prezentowanych instytucji oraz wybrane problemy pojawiające się w praktyce parlamentarnej zaprezentowane zostały na podstawie analizy dogmatyczno-prawnej aktów prawnych oraz analizy dokumentów z procesu ustawodawczego i uchwałodawczego, a także danych statystycznych dotyczących stosowania omawianych instytucji prawnych. Aspekty praktyczne funkcjonowania organów sejmowych uczestniczących w postępowaniu w sprawach petycji były już przedmiotem analiz, jednak nie obejmowały one ostatnich lat działalności Komisji⁶. W artykule zaprezentowano dane dotyczące petycji kierowanych do rozpatrzenia do Komisji, sposobów realizacji petycji („załatwienia petycji”), a także dane obejmujące etap następujący po załatwieniu petycji poprzez wniesienie inicjatywy ustawodawczej przez Komisję. Zdecydowana większość petycji rozpatrywanych przez Komisję dotyczy żądania wprowadzenia zmian ustawowych⁷. Z tego względu należy również przeanalizować aktywność ustawodawczą Komisji, w tym na tle inicjatyw innych komisji sejmowych, i przedstawić efektywność inicjatyw ustawodawczych Komisji.

CZĘŚĆ BADAWCZA

Przed wejściem w życie ustawy o petycjach jedyną nawiązującą do tej materii regulacją ustawową były przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, które jednak nie stanowiły wykonania dyspozycji konstytucyjnej w zakresie trybu rozpatrywania petycji. Próby dostosowania regulacji ustawowej do przepisów Konstytucji w zakresie prawa petycji były podejmowane w III kadencji Sejmu, kiedy został wniesiony

---

⁵ Senacki projekt ustawy o petycjach został wniesiony 20 grudnia 2013 r. (druk nr 2135/VII).

⁶ Zob. Z. Gromek, *Realizacja prawa petycji przez Sejm VIII kadencji (lata 2015–2018). Wybrane zagadnienia*, „Przegląd Sejmowy” 2019, nr 3, s. 21–40; E. Gierach, P. Chybalski, *Postępowanie w sprawie petycji w Sejmie – prawo i praktyka*, [w:] *Powszechne środki ochrony prawnej – skargi, wnioski i petycje*, red. M. Błachucki, G. Sibiga, Wrocław 2017, s. 466–473 oraz podana tu literatura.

⁷ Zob. Sejm RP, *Informacje roczne o złożonych petycjach*, IX kadencja, https://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/page.xsp/informacje_pet (dostęp: 3.10.2022).

Uwaga! Artykuł został opublikowany w dwóch wersjach językowych – podstawą do cytowań jest wersja angielska

The English-language text shall constitute the original version of the article. The Polish-language version of the article is only an illustrative version

---

rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego (druk nr 1453/III). Projekt ten został wycofany po etapie szczegółowego rozpatrzenia w komisji. W VI kadencji Sejmu został wniesiony senacki projekt ustawy o petycjach (druk nr 4261/VI). Pierwsze czytanie projektu odbyło się na posiedzeniu połączonych komisji: Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, ale prace nad projektem nie zostały zakończone, a projekt ustawy został objęty dyskontynuacją prac Sejmu⁸. Należy wspomnieć również o uchwale wprowadzającej do Regulaminu Senatu postępowanie dotyczące rozpatrywania petycji, która weszła w życie 1 stycznia 2009 r. Forma uchwały nie spełniała jednak wymogu formy regulacji prawnej trybu rozpatrywania petycji, o którym mowa w art. 63 Konstytucji RP⁹.

Prace nad nowelizacją Regulaminu Sejmu dotyczącą postępowania w sprawach petycji zostały poprzedzone w Kancelarii Sejmu dyskusją na temat kierunków planowanych zmian. Ustawa o petycjach w art. 9 ust. 1 stanowi, że petycja złożona do Sejmu lub Senatu jest rozpatrywana przez te organy, chyba że w Regulaminie Sejmu lub Regulaminie Senatu zostanie wskazany organ wewnętrzny właściwy w tym zakresie¹⁰. Przyjęcie koncepcji, że petycje rozpatrywane są przez Sejm *in pleno*, już na wstępie prac uznano za nietrafne w kontekście specyfiki funkcjonowania izby, m.in. ze względu na terminy przyjęte w ustawie o petycjach czy ustawowy obowiązek wezwania podmiotu wnoszącego petycję do uzupełnienia lub wyjaśnienia treści petycji. W zakresie rozwiązań instytucjonalnych dotyczących organów Sejmu, które miały stać się właściwe w przedmiocie petycji skierowanych do Sejmu, rozważano kilka modeli. Ostatecznie, rezygnując z modelu zdecentralizowanego, zakładającego kierowanie petycji do istniejących komisji stałych zgodnie z ich przedmiotowym zakresem działania, zdecydowano się na wariant zakładający podział czynności związanych z rozpatrywaniem petycji pomiędzy Marszałka Sejmu, który jest organem reprezentującym Sejm, a nowo utworzoną, stałą Komisją do Spraw Petycji. Ustawa o petycjach stanowi wprawdzie o wskazaniu organu wewnętrznego Sejmu właściwego w sprawach rozpatrywania petycji, nie zaś organów, jednak kompetencja Sejmu do wskazania więcej

---

⁸ Więcej na temat tych projektów ustaw zob. M. Florczak-Wątor, *O potrzebie ustawowego uregulowania trybu rozpatrywania petycji*, „Zeszyty Prawnicze Biura Analiz Sejmowych” 2013, nr 2, s. 33–35.

⁹ Na temat uwarunkowań konstytucyjnych rozwiązań wprowadzonych uchwałą Senatu z dnia 20 listopada 2008 r. w sprawie zmiany Regulaminu Senatu (M.P. 2008, nr 90, poz. 781), dotyczących rozpatrywania petycji, zob. eadem, *Komentarz do art. 63, [w:] Konstytucja, t. 1: Komentarz do art. 1–86*, red. M. Saffjan, L. Bosek, Warszawa 2016, s. 1446, 1454–1455.

¹⁰ Senacki projekt ustawy o petycjach (druk nr 2135/VII) pierwotnie przewidywał w art. 10 ust. 1, że petycja złożona do Sejmu lub Senatu jest rozpatrywana przez właściwą komisję wskazaną w regulaminie tych organów. Zmiany w tym zakresie wprowadzono w trakcie rozpatrywania projektu w Komisji Administracji i Cyfryzacji.

Uwaga! Artykuł został opublikowany w dwóch wersjach językowych – podstawą do cytowań jest wersja angielska

The English-language text shall constitute the original version of the article. The Polish-language version of the article is only an illustrative version

---

niż jednego organu właściwego dotyczy organizacji wewnętrznej, a zatem mieści się w zakresie autonomii regulaminowej izby (art. 112 Konstytucji RP).

W Regulaminie Sejmu dodano w dziale II nowy rozdział 9a „Postępowanie w sprawach petycji”, który reguluje procedurę dostosowaną do wymogów ustawy o petycjach (art. 126b–126g). Ustawa o petycjach przewiduje m.in. wstępną kontrolę petycji przez adresata, terminy na rozpatrzenie petycji (3 miesiące z możliwością przedłużenia we wskazanych w ustawie przypadkach), wprowadzenie szczególnych rozwiązań dotyczących wielu petycji w tej samej sprawie (tzw. petycja wielokrotna). Istotne znaczenie mają też zagadnienia o charakterze technicznym, na które położono nacisk w ustawie, np. nałożenie na podmiot rozpatrujący petycję obowiązku zamieszczania (oraz bieżącego aktualizowania) na stronie internetowej informacji o danej petycji oraz o poszczególnych czynnościach podejmowanych w ramach jej rozpatrywania.

Sejm w swoim regulaminie jako właściwe w zakresie rozpatrywania petycji wskazał dwa organy – Marszałka Sejmu, który jest organem reprezentującym Sejm na zewnątrz (art. 110 ust. 2 Konstytucji RP) oraz Komisję. Postępowanie w sprawach petycji objęło kontrolę formalną petycji przeprowadzaną przez Marszałka Sejmu, który następnie nadaje bieg petycjom, kierując je do rozpatrzenia do Komisji i wyznaczając termin ich rozpatrzenia. Komisji natomiast przypisano zadanie merytorycznego rozpatrzenia petycji, a obowiązki informacyjne wymagane przez ustawę o petycjach obciążają Komisję i Marszałka Sejmu. Ponadto w Regulaminie Sejmu przewidziano wyłączenie postępowania w sprawie petycji spod dyskontynuacji prac Sejmu.

Regulamin Sejmu przyznaje Marszałkowi Sejmu prawo do kontroli wymogów, jakim powinna odpowiadać petycja. Marszałek Sejmu, przeprowadzając kontrolę warunków, o których mowa w art. 2 (kontrola podmiotowa i przedmiotowa petycji) lub art. 4 ustawy o petycjach (kontrola formy petycji), pozostawia petycję bez rozpoznania albo wzywa podmiot wnoszący petycję do uzupełnienia lub wyjaśnienia treści petycji. Marszałek Sejmu nadaje bieg petycji złożonej do Sejmu, kierując ją do Komisji w celu rozpatrzenia, i wyznacza Komisji termin rozpatrzenia petycji z uwzględnieniem terminów, które określa ustawa¹¹. Upoważniony do wykonania tych czynności, zgodnie z art. 10 ust. 3 Regulaminu Sejmu, może być również wicemarszałek Sejmu¹².

---

¹¹ Co do zasady, zgodnie z art. 10 ustawy o petycjach, petycja powinna być rozpatrzona bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 3 miesięcy, co do zasady, od dnia złożenia petycji, z możliwością jego przedłużenia o dalsze 3 miesiące. Należy wspomnieć, że termin 3-miesięczny na rozpatrzenie petycji, jako zbyt długi, był przedmiotem krytyki w trakcie prac nad projektem ustawy o petycjach. Zob. M. Florczak-Wątor, *Opinia prawna na temat senackiego projektu ustawy o petycjach*, „Zeszyty Prawnicze Biura Analiz Sejmowych” 2014, nr 2, s. 196.

¹² Zob. np. W. Odrowąż-Sypniewski, *Wykonywanie kompetencji Marszałka Sejmu przez upoważnionego wicemarszałka*, [w:] *Regulamin Sejmu w opiniach Biura Analiz Sejmowych*, red. W. Odrowąż-Sypniewski, t. 2,

Uwaga! Artykuł został opublikowany w dwóch wersjach językowych – podstawą do cytowań jest wersja angielska

The English-language text shall constitute the original version of the article. The Polish-language version of the article is only an illustrative version

---

Rozpatrzenie petycji przez Komisję obejmuje przedstawienie petycji przez posła wyznaczonego przez prezydium Komisji, dyskusję oraz rozstrzygnięcie w sprawie sposobu załatwienia petycji, które jest merytorycznym odniesieniem się Komisji do petycji. Wśród zasadniczych sposobów załatwienia petycji Regulamin Sejmu wymienia wniesienie przez Komisję projektu ustawy lub uchwały, wniesienie przez Komisję poprawki lub wniosku do projektu ustawy lub uchwały w czasie jego rozpatrywania przez inną komisję sejmową lub w czasie drugiego czytania projektu, przedstawienie przez Komisję innej komisji sejmowej opinii w sprawie rozpatrywanego przez nią projektu ustawy lub uchwały, wystąpienie przez Komisję z wnioskiem o przeprowadzenie kontroli przez Najwyższą Izbę Kontroli, a także nieuwzględnienie przez Komisję żądania będącego przedmiotem petycji. Regulamin Sejmu, posługując się katalogiem otwartym, nie wymienia wszystkich sposobów załatwienia petycji. W tym zakresie mamy do czynienia ze swobodą Komisji, która oczywiście musi mieścić się w granicach wyznaczonych przez ustawę o petycjach i Regulamin Sejmu.

Istotne znaczenie ma również wykonanie obowiązków informacyjnych wobec podmiotu wnoszącego petycję, o których mowa w art. 8 i 14 ustawy o petycjach. Informacje dotyczące złożonej petycji, przebiegu postępowania, w szczególności zaś informacje o zasięgniętych opiniach, przewidywanym terminie oraz sposobie załatwienia petycji przez Komisję, publikowane są w prowadzonym w formie elektronicznej przez Kancelarię Sejmu Systemie Informacyjnym Sejmu. W Systemie Informacyjnym Sejmu corocznie publikowana jest zbiorcza informacja o petycjach rozpatrzonych w roku poprzednim, która w szczególności zawiera dane dotyczące liczby petycji, przedmiotu oraz sposobu załatwienia petycji.

Z punktu widzenia praktyki postępowania z petycjami Regulamin Sejmu w art. 126g przewiduje wyłączenie zasady dyskontynuacji prac parlamentu w odniesieniu do postępowania w sprawie petycji. Zgodnie ze stanowiskiem doktryny prawa konstytucyjnego, mającym oparcie w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego, zasada dyskontynuacji prac obowiązuje w odniesieniu do Sejmu i oznacza, że „wszystkie sprawy, wnioski i przedłożenia, w których nie doszło do zamknięcia prac parlamentarnych, uważa się za ostatecznie załatwione w sensie niedojścia do skutku. Nie są więc one w żadnej formie przekazywane nowemu parlamentowi”¹³. Konstrukcja przyjęta Regulaminie Sejmu zakłada, że w przypadku gdy postępowanie w Komisji w sprawie petycji

---

Warszawa 2010, s. 433–435. Obecnie obowiązuje postanowienie nr 54 Marszałka Sejmu z dnia 13 listopada 2019 r. w sprawie upoważnienia wicemarszałków Sejmu do wykonywania niektórych zadań Marszałka Sejmu (nieogłoszone), które w § 1 ust. 5 pkt 1 upoważnia jednego z wicemarszałków Sejmu do wykonywania zadań Marszałka Sejmu z zakresu spraw związanych z petycjami.

¹³ L. Garlicki, *Komentarz do art. 98, [w:] Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, red. L. Garlicki, t. 1, Warszawa 1999, s. 30–31.

Uwaga! Artykuł został opublikowany w dwóch wersjach językowych – podstawą do cytowań jest wersja angielska

The English-language text shall constitute the original version of the article. The Polish-language version of the article is only an illustrative version

---

nie zostanie zakończone przed upływem kadencji Sejmu, jest ono prowadzone przez Komisję następnej kadencji Sejmu¹⁴. Wyłączenie tej zasady uzasadniano w trakcie prac nad nowelizacją regulaminu Sejmu, zarówno konstytucyjną rangą prawa petycji, jak i faktem, że ustawa o petycjach nie przewiduje zakończenia rozpatrywania petycji z upływem kadencji Sejmu i Senatu¹⁵. Waga prawa petycji wynika także z tego, że – jak podkreśla się w literaturze – prawo petycji jest również środkiem ochrony innych konstytucyjnych praw i wolności na wypadek ich naruszenia przez adresatów petycji¹⁶. W doktrynie wyrażany jest również pogląd, że konstrukcja prawna wyłączenia zasady dyskontynuacji prac Sejmu w odniesieniu do petycji w brzmieniu przyjętym w art. 126g Regulaminu Sejmu może budzić w praktyce wątpliwości interpretacyjne¹⁷.

Wykładnia językowa art. 126g Regulaminu Sejmu przesądza, że wyłączenie zasady dyskontynuacji prac dotyczy tylko jednej kadencji, następującej po kadencji, w której petycja została wniesiona do Sejmu. Przełamanie zasady dyskontynuacji prac może dotyczyć wszystkich czynności podejmowanych przez Komisję w ramach postępowania w sprawie petycji. W szczególności może dotyczyć uchwalenia dezyderatów, co do których przygotowania decyzję podjęła Komisja poprzedniej kadencji, rozpatrzenia odpowiedzi na dezyderaty przyjęte przez Komisję poprzedniej kadencji czy kontynuowania prac nad projektami ustaw, które nie zostały wniesione do łaski marszałkowskiej ze względu na upływ kadencji¹⁸.

Trzyletnie doświadczenia w zakresie rozpatrywania petycji skłoniły Komisję w VIII kadencji Sejmu do zaproponowania zmian dotyczących postępowania z projektami ustaw, które w wyniku rozpatrzenia petycji Komisja przyjęła, a następnie wniosła do Marszałka Sejmu. Stosowny projekt zmian Regulaminu Sejmu został przyjęty przez

---

¹⁴ Senacki projekt ustawy o petycjach (druk nr 2135/VII) pierwotnie zawierał przepis mający na celu wyłączenie stosowania zasady dyskontynuacji prac w odniesieniu do projektu ustawy wniesionego do Sejmu w wyniku rozpatrzenia petycji przez właściwą komisję sejmową lub senacką – w sposób analogiczny jak w przypadku obywatelskiego projektu ustawy przewiduje to ustawa z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli (Dz.U. 1999, nr 62, poz. 688). Zgodnie z art. 15 projektu projekt ustawy wniesiony w wyniku rozpatrzenia petycji przez właściwą komisję Sejmu lub Senatu, w stosunku do którego postępowanie ustawodawcze nie zostało zakończone w czasie kadencji Sejmu, w której został wniesiony, miał być rozpatrywany przez Sejm następnej kadencji bez potrzeby ponownego wniesienia projektu ustawy.

¹⁵ Zob. Uzasadnienie komisyjnego projektu uchwały w sprawie zmiany Regulaminu Sejmu (druk nr 3407/VII), s. 6.

¹⁶ M. Florczak-Wątor, *Komentarz do art. 63...*, s. 1450.

¹⁷ Zob. P. Chybalski, *Komentarz do art. 126g*, [w:] *Komentarz do regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej*, red. A. Szmyt, Warszawa 2018, s. 586–587.

¹⁸ Zob. szerzej: idem, *Kontynuowanie przez Komisję do Spraw Petycji postępowania w sprawie petycji, które zostały wszczęte w kolejnej kadencji*, „Zeszyty Prawnicze Biura Analiz Sejmowych” 2020, nr 1, s. 58–62.

Uwaga! Artykuł został opublikowany w dwóch wersjach językowych – podstawą do cytowań jest wersja angielska

The English-language text shall constitute the original version of the article. The Polish-language version of the article is only an illustrative version

---

Prezydium Komisji, a następnie przekazany 22 lutego 2019 r. Marszałkowi Sejmu¹⁹. Celem proponowanej zmiany było umożliwienie Komisji powtórnego wniesienia projektu ustawy w kolejnej kadencji Sejmu w przypadku, gdy postępowanie z wniesionym projektem ustawy nie zostało zakończone z uwagi na upływ kadencji Sejmu, w której projekt ustawy został wniesiony. W uzasadnieniu projektu uchwały zwracano uwagę na sytuację, w której Komisja rozpatrująca w imieniu Sejmu petycję uzna za zasadną i podejmie decyzję o przygotowaniu projektu ustawy, jednakże przed upływem kadencji nie wniesie projektu ustawy, wówczas w obowiązującym stanie prawnym sprawą tej petycji zajmie się Komisja następnej kadencji. Natomiast gdy Komisja wniesie projekt ustawy, wówczas petycja ma status „petycji załatwionej”, jeśli jednak Sejm nie zdąży rozpatrzyć projektu, prace nad realizacją celu wniesionej petycji nie mogą być kontynuowane z uwagi na zasadę dyskontynuacji prac parlamentu. W tym kontekście podkreślano, że adresatem petycji jest Sejm, a nie Komisja, dlatego taki stan rzeczy może budzić wątpliwości i podważać zaufanie do organów Państwa. Zgodnie z intencją autorów projektu Komisja w terminie 6 miesięcy od rozpoczęcia kolejnej kadencji Sejmu miałyby dokonywać przeglądu projektów ustaw wniesionych przez Komisję poprzedniej kadencji i podejmować ewentualne decyzje o ponownym wniesieniu tych projektów, które uznaje za zasadne – bez konieczności wniesienia petycji w tej samej sprawie. Taka procedura w stosunku do projektów ustaw wniesionych do Sejmu w wyniku rozpatrzenia petycji z jednej strony pozwalałaby chronić prawa autora petycji, a z drugiej nie uchybiałaby istocie zasady dyskontynuacji prac Sejmu, którą jest niezwiązanie nowego Sejmu wynikami prac Sejmu minionej kadencji, które nie zostały zamknięte²⁰. Pojawia się wątpliwość, czy projektowana zmiana w istocie wprowadziłaby kolejny wyjątek od zasady dyskontynuacji prac parlamentarnych czy też dawałaby jedynie wyraźną podstawę do ewentualnego ponownego wniesienia projektu ustawy lub uchwały, przyjętego przez Komisję w wyniku rozpatrzenia petycji w poprzedniej kadencji Sejmu, bez potrzeby ponownego złożenia tej petycji do Sejmu²¹. W moim przekonaniu mielibyśmy tu do czynienia z przełamaniem zasady dyskontynuacji prac Sejmu, które wykraczałoby poza etap rozpatrzenia petycji w znaczeniu regulaminowym, ponieważ wniesienie projektu jest jednym ze sposobów załatwienia petycji i w tym znaczeniu zamyka postępowanie w sprawie petycji.

---

¹⁹ Komisji do Spraw Petycji nie przysługuje inicjatywa uchwałodawcza w zakresie zmiany regulaminu Sejmu. Zgodnie z art. 203 Regulaminu Sejmu projekt zmiany regulaminu może wnieść Prezydium Sejmu, Komisja Regulaminowa, Spraw Poselskich i Immunitetowych oraz co najmniej 15 posłów. Projekt zmiany regulaminu Sejmu nie został jednak wniesiony przez uprawniony podmiot jako inicjatywa uchwałodawcza. Jego tekst nie został opublikowany.

²⁰ Zob. E. Gierach, *Opinia na temat projektu uchwały Sejmu RP w sprawie zmiany Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej*, „Przegląd Sejmowy” 2019, nr 2, s. 159–160.

²¹ P. Sadłoń, *Opinia prawno-legislacyjna o projekcie uchwały w sprawie zmiany Regulaminu Sejmu RP*, 11.03.2019, BL-020-7/19 (niepublikowana).

Uwaga! Artykuł został opublikowany w dwóch wersjach językowych – podstawą do cytowań jest wersja angielska

The English-language text shall constitute the original version of the article. The Polish-language version of the article is only an illustrative version

---

Przyznanie prawa wyłącznie do ponownego wniesienia projektu ustawy (bez możliwości ponownego rozpatrzenia petycji) oznaczałoby związanie organu Sejmu kolejnej kadencji określonym w poprzedniej kadencji sposobem załatwienia petycji, w tym przypadku – wyłącznie możliwością wykonania inicjatywy ustawodawczej. Komisja nowej kadencji, zgodnie z propozycją, mogłaby postanowić jedynie o ponownym wniesieniu „tego projektu”, a więc projektu ustawy, o kształcie którego zdecydowała Komisja funkcjonująca w układzie politycznym poprzedniej kadencji Sejmu, co budzi wątpliwości w kontekście zasady wolnego mandatu (art. 104 ust. 1 Konstytucji RP). Być może należałoby rozważyć umożliwienie ponownego rozpatrzenia takiej petycji przez Komisję w Sejmie nowej kadencji, bez potrzeby ponownego wniesienia petycji. Umożliwiłoby to nowemu organowi Sejmu rozstrzygnięcie zarówno co do sposobu załatwienia petycji, jak i co do treści normatywnej ewentualnego projektu ustawy.

Analizując praktykę rozpatrywania petycji przez Komisję w ostatnich latach, na wstępie należy zauważyć, że do Sejmu kierowana była znaczna liczba petycji, a żądania zawarte w petycjach z reguły dotyczyły wprowadzenia zmian ustawowych²². W 2019 r. Komisja rozpatrzyła 162 petycje (w tym jedną petycję wielokrotną), przy czym dwie petycje Marszałek Sejmu pozostawił bez rozpoznania, w tym jedną z przyczyn, o których mowa w art. 12 ust. 1 ustawy o petycjach. W 2020 r. Komisja rozpatrzyła 129 petycji (w tym dwie petycje wielokrotnie), a w 2021 r. – 332 petycje (w tym jedną petycję wielokrotną)²³. Dla porównania w 2019 r. Marszałek Senatu skierował do Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji 91 petycji, ponadto Komisja senacka kontynuowała prace nad 20 petycjami z 2018 r. W 2020 r. Marszałek Senatu skierował do Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji 135 petycji (w tym jedną petycję wielokrotną), dodatkowo Komisja kontynuowała prace nad 31 petycjami z IX kadencji Senatu oraz 38 petycjami z 2019 r. W 2021 r. do Komisji skierowane zostały 94 petycje (w tym jedna petycja wielokrotna), ponadto Komisja senacka kontynuowała prace nad 2 petycjami z IX kadencji Senatu oraz 5 petycjami z 2019 r., które wpłynęły już w X kadencji, oraz 88 petycjami z 2020 r.²⁴. Dla porównania ze zbiorczych informacji o petycjach rozpatrzonych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów wynika, że w 2019 r. było to 6 petycji, w 2020 r. – 10, a w 2021 r. – 15²⁵. Liczba petycji będących przedmiotem prac Komisji potwierdza trafność rozstrzygnięć odnośnie do przyjętej

---

²² Zob. także analizę wczesnego okresu działania Komisji: E. Gierach, P. Chybalski, *op. cit.*, s. 466–473.

²³ Sejm RP, *Informacje roczne o złożonych petycjach...*

²⁴ *Zbiorcza informacja o petycjach rozpatrzonych w 2021 roku*, https://www.senat.gov.pl/gfx/senat/user-files/_public/k10/petycje/zbiorcza_informacja_o_petycjach_rozpatrzonych_w_2021_2.pdf (dostęp: 30.06.2022).

²⁵ Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, *Zbiorcze informacje roczne o petycjach rozpatrzonych*, <https://www.gov.pl/web/premier/zbiorcze-informacje-roczne-o-petycjach-rozpatrzonych> (dostęp: 30.06.2022).

Uwaga! Artykuł został opublikowany w dwóch wersjach językowych – podstawą do cytowań jest wersja angielska

The English-language text shall constitute the original version of the article. The Polish-language version of the article is only an illustrative version

---

w Regulaminie Sejmu koncepcji rozpatrywania petycji opartej o organy Sejmu, nie zaś Sejm *in pleno*.

Przechodząc do omówienia sposobów załatwienia petycji, należy przypomnieć, że Komisji pozostawiono w tym przypadku otwarty katalog możliwych działań, tylko przykładowo wymieniając kilka, wspomnianych wyżej, rozstrzygnięć. Uchwały Komisji, zgodnie z przepisami ogólnymi Regulaminu Sejmu dotyczącymi posiedzeń komisji, zapadają zwykłą większością głosów w obecności co najmniej jednej trzeciej liczby członków, przy czym Komisja należy do tzw. komisji małych i aktualnie liczy 17 członków²⁶.

W 2019 r. Komisja, obradując na 48 posiedzeniach, zdecydowała o nieuwzględnieniu żądania petycji w 73 przypadkach, w 69 przypadkach postanowiła o uchwaleniu dezyderatu, w 16 przypadkach zadecydowano o wniesieniu projektu ustawy. Komisja w dwóch przypadkach częściowo uwzględniła postulaty autorów petycji, decydując o przyjęciu dezyderatów, a w odniesieniu do pozostałych postulatów petycji postanowiła o nieuwzględnieniu żądań petycji. Ponadto Komisja w jednym przypadku przedstawiła sprawę, będącą przedmiotem petycji, Szefowi Krajowego Biura Wyborczego. W jednym przypadku petycję zdecydowano się przekazać innej komisji sejmowej. W 2019 r. Komisja wykonała 12 inicjatyw ustawodawczych i uchwaliła 73 dezyderaty (37 skierowanych do Prezesa Rady Ministrów, pozostałe – do ministrów i jeden do Głównego Inspektora Pracy). W 2020 r. Komisja odbyła 27 posiedzeń, w trakcie których w 66 przypadkach postanowiła uchwalić dezyderat, w 54 przypadkach nie uwzględniła żądania petycji, a w siedmiu przypadkach postanowiono o wniesieniu projektu ustawy. Komisja w jednym przypadku częściowo uwzględniła żądanie petycji, decydując o przygotowaniu dezyderatu, a w odniesieniu do pozostałych postulatów petycji postanowiła o ich nieuwzględnieniu. Również w jednym przypadku Komisja częściowo nie uwzględniła postulatów petycji, a w odniesieniu do jednego zdecydowała o skierowaniu wystąpienia do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz do Rzecznika Praw Dziecka. Ostatecznie w 2020 r. Komisja przyjęła i wniosła do łaski marszałkowskiej dziewięć projektów ustaw i jeden projekt uchwały oraz wystąpiła z 44 dezyderatami, w większości skierowanymi do Prezesa Rady Ministrów (24 dezyderaty). Rok 2021 to 55 posiedzeń Komisji, w trakcie których Komisja w 179 przypadkach nie uwzględniła żądania będącego przedmiotem petycji, w 128 przypadkach postanowiła uchwalić dezyderat, a w dziewięciu przypadkach postanowiła uchwalić opinię. W 2021 r. Komisja zdecydowała o przekazaniu petycji – w sześciu przypadkach do innej komisji sejmowej, w jednym przypadku do Marszałka Sejmu oraz w jednym przypadku do Ministra Rodziny i Polityki Społecznej. Ostatecznie w 2021 r. Komisja

---

²⁶ Stan na dzień 3 października 2022 r.

Uwaga! Artykuł został opublikowany w dwóch wersjach językowych – podstawą do cytowań jest wersja angielska

The English-language text shall constitute the original version of the article. The Polish-language version of the article is only an illustrative version

---

złożyła do Marszałka Sejmu 10 projektów ustaw i uchwaliła 113 dezyderatów (39 do Prezesa Rady Ministrów, 31 do Ministra Sprawiedliwości, pozostałe do innych ministrów oraz jeden do Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów).

Analizując sposoby załatwienia petycji przez Komisję, należy uznać za trafne zastosowanie w Regulaminie Sejmu katalogu otwartego i pozostawienie Komisji możliwości wyboru sposobu załatwienia petycji ze względu na specyfikę żądań zawartych w petycjach. Zwraca uwagę rosnąca liczba dezyderatów przyjmowanych przez Komisję²⁷. W 2021 r. Komisja, rozpatrując petycje, postanowiła o przyjęciu ośmiu opinii dla Prezesa Rady Ministrów albo ministrów. W opiniach tych Komisja rekomenduje uwzględnienie określonych zmian w ustawach. Ponadto w jednym przypadku została uchwalona opinia dla Komisji Polityki Społecznej i Rodziny w sprawie rozpatrywanego przez tę komisję projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych²⁸. W praktyce parlamentarnej nie znalazły dotychczas zastosowania, wymienione w Regulaminie Sejmu jako sposoby załatwienia petycji, możliwość wystąpienia przez Komisję z wnioskiem o przeprowadzenie kontroli przez Najwyższą Izbę Kontroli oraz wniesienie przez Komisję poprawki lub wniosku do projektu ustawy lub uchwały w czasie jego rozpatrywania przez inną komisję sejmową lub w czasie drugiego czytania projektu. Ten ostatni sposób załatwienia petycji przyznaje Komisji wyjątkowe w Regulaminie Sejmu prawo do wnoszenia poprawek w trakcie postępowania ustawodawczego²⁹. Na gruncie Regulaminu Sejmu w szczególne, choć nie tożsame, uprawnienia w procesie ustawodawczym została wyposażona jedynie Komisja Ustawodawcza. Komisji tej przyznane zostały kompetencje na etapie rozpatrywania projektu ustawy w innych komisjach (w przypadku gdy projekt ustawy nie został skierowany do rozpatrzenia w Komisji Ustawodawczej) oraz na etapie opiniowania poprawek zgłoszonych do projektu ustawy w drugim czytaniu³⁰.

---

²⁷ Według stanu na dzień 13 września 2022 r. od początku IX kadencji Komisja uchwaliła 286 dezyderatów. Zob. Sejm RP, *Komisja do Spraw Petycji (PET)*, IX kadencja, <https://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/agent.xsp?symbol=DEZYDERST&NrKadencji=9&KodKom=PET> (dostęp: 30.09.2022).

²⁸ Zob. opinie, które zostały uchwalone przez Komisję w 2022 r.: Sejm RP, *Opinie Komisji*, IX kadencja, <https://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/agent.xsp?symbol=OPINIEST&NrKadencji=9&KodKom=PET> (dostęp: 30.09.2022).

²⁹ Wątpliwości konstytucyjne w tym zakresie sygnalizują E. Gierach i P. Chybalski (*op. cit.*, s. 464). Autorzy zwracają uwagę, że komisja sejmowa nie jest podmiotem umocowanym konstytucyjnie do zgłaszania poprawek do projektu ustawy w czasie rozpatrywania go przez Sejm; zauważają również zbliżone uprawnienia Komisji Ustawodawczej.

³⁰ Zob. więcej: P. Kędziora, *Wybrane instytucje dotyczące postępowania ustawodawczego wprowadzone do regulaminu Sejmu w kadencjach IV i VI i ich wykorzystanie w praktyce parlamentarnej*, [w:] *25 lat transformacji ustrojowej w Polsce i w Europie Środkowo-Wschodniej*, red. E. Gdulewicz, W. Orłowski, S. Patyra, Lublin 2015, s. 279–282.

Uwaga! Artykuł został opublikowany w dwóch wersjach językowych – podstawą do cytowań jest wersja angielska

The English-language text shall constitute the original version of the article. The Polish-language version of the article is only an illustrative version

---

Jednym ze sposobów załatwienia petycji jest wniesienie projektu ustawy przez Komisję. Liczba projektów ustaw wniesionych przez Komisję pozostaje od kilku lat na zbliżonym poziomie. W 2019 r. było to 12 projektów ustaw, w 2020 r. – 9 projektów ustaw, a w 2021 r. – 10 projektów ustaw. Ze względu na to, że zdecydowana większość petycji rozpatrywanych przez Komisję dotyczy żądania wprowadzenia zmian ustawowych, na zakończenie należy poświęcić kilka uwag wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez Komisję.

Akty wewnętrzne Kancelarii Sejmu ustalają zadania poszczególnych biur Kancelarii Sejmu, związane z rozpatrzeniem wnoszonych do Sejmu petycji³¹. Do zadań Biura Komunikacji Społecznej w związku z postępowaniem w sprawach petycji należy m.in. merytoryczna i organizacyjno-techniczna obsługa Komisji oraz prowadzenie jej sekretariatu. Biuro Analiz Sejmowych przygotowuje natomiast opinie na temat złożonych do Sejmu petycji, których rozpatrzenie wymaga szczególnej wiedzy prawniczej. W przypadku podjęcia przez Komisję decyzji o przygotowaniu projektu ustawy eksperci pracujący dla Komisji, przy wsparciu pracowników Kancelarii Sejmu, przygotowują wstępny projekt ustawy wraz z uzasadnieniem. Projekt ten jest następnie kierowany przez Przewodniczącego Komisji do Biura Legislacyjnego z prośbą o wsparcie merytoryczne przy pracach legislacyjnych nad projektem ustawy. Właściwi merytorycznie legislatorzy Biura Legislacyjnego analizują przesłane dokumenty i w trybie roboczym kontaktują się z ekspertami Komisji, przekazując uwagi o charakterze prawno-legislacyjnym do projektów oraz formalne uwagi do uzasadnień. Po przedstawieniu uwag i uzgodnieniu treści wstępnego projektu dokument jest przedmiotem rozpatrzenia na posiedzeniu Komisji. W posiedzeniu Komisji bierze udział również legislator Biura Legislacyjnego, który analizował projekt ustawy. Komisja na posiedzeniu rozstrzyga o przyjęciu inicjatywy ustawodawczej, a następnie projekt ustawy wraz z uzasadnieniem jest wnoszony do łaski marszałkowskiej.

W VIII kadencji Sejmu Komisja wniosła do Marszałka Sejmu 36 projektów ustaw. W 35 przypadkach Marszałek Sejmu nadał bieg inicjatywom Komisji³². Proces legislacyjny projektów wniesionych przez Komisję w 15 przypadkach zakończył się uchwaleniem

---

³¹ Zob. Zarządzenie nr 10 Szefa Kancelarii Sejmu z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Kancelarii Sejmu (nieogłoszone).

³² Sejm RP, *Prace Komisji*, VIII kadencja, https://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/agent.xsp?symbol=INICJATYWY_KOM&NrKadencji=8&KodKom=PET (dostęp: 6.10.2022). Marszałek Sejmu nie nadał biegu wniesionemu 15 grudnia 2016 r. projektowi ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Zob. Sejm RP, *Wniesione projekty ustaw, którym nie został nadany nr druku*, VIII kadencja, <https://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/agent.xsp?symbol=PROJNOWEUST&NrKadencji=8&Kol=D&Typ=UST> (dostęp: 6.10.2022).

Uwaga! Artykuł został opublikowany w dwóch wersjach językowych – podstawą do cytowań jest wersja angielska

The English-language text shall constitute the original version of the article. The Polish-language version of the article is only an illustrative version

---

ustawy³³. Analizując wszystkie komisyjne inicjatywy ustawodawcze w VIII kadencji Sejmu, należy stwierdzić, że Komisja była najbardziej aktywną z komisji sejmowych w zakresie korzystania z inicjatywy ustawodawczej³⁴.

W IX kadencji Sejmu Komisja wniosła 29 projektów ustaw, z czego bieg został nadany 28 projektom³⁵. Proces legislacyjny zakończył się uchwaleniem ustawy w przypadku pięciu projektów wniesionych przez Komisję³⁶. Również w IX kadencji Sejmu Komisja pozostaje najczęściej korzystającą z inicjatywy ustawodawczej komisją sejmową³⁷.

---

³³ Były to ustawy uchwalone w wyniku rozpatrzenia następujących projektów ustaw: projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku rolnym oraz ustawy o podatkach i opłatach lokalnych (druk nr 1232/VIII); projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo prasowe (druk nr 1793/VIII); projektu ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw (druk nr 1888/VIII); projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu poprawy spójności terminologicznej systemu prawnego (druk nr 1891/VIII); projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wykroczeń (druk nr 1996/VIII); projektu ustawy o zmianie ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry oraz ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (druk nr 1998/VIII); projektu ustawy o zmianie ustawy o kierujących pojazdami (druk nr 2090/VIII); projektu ustawy o zmianie ustawy o kierujących pojazdami (druk nr 2295/VIII); projektu ustawy o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy (druk nr 2351/VIII); projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo prasowe (druk nr 2253/VIII); projektu ustawy o zmianie ustawy o rzeczach znalezionych (druk nr 2582/VIII); projektu ustawy o zmianie ustawy o grach hazardowych (druk nr 2770/VIII); projektu ustawy o zmianie ustawy o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (druk nr 3024/VIII); projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze oraz ustawy o radcach prawnych (druk nr 3027/VIII); projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo pocztowe (druk nr 3315/VIII).

³⁴ W VIII kadencji Sejmu Marszałek Sejmu nadał bieg 48 komisyjnym inicjatywom ustawodawczym. W 27 przypadkach postępowanie z tymi projektami ustaw zakończyło się uchwaleniem ustawy. Zob. *Sejm Rzeczypospolitej Polskiej VIII kadencja. Informacja o działalności 12 listopada 2015 r. – 11 listopada 2019 r.*, Warszawa 2020, s. 126.

³⁵ Sejm RP, *Prace Komisji*, IX kadencja, https://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/agent.xsp?symbol=INICJATYWY_KOM&NrKadencji=9&KodKom=PET (dostęp: 3.10.2022). Dotychczas Marszałek Sejmu nie nadał biegu komisijnemu projektowi ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy, wniesionemu 9 lutego 2022 r. Zob. Sejm RP, *Wniesione projekty ustaw którym jeszcze nie został nadany nr druku*, IX kadencja, <https://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/agent.xsp?symbol=PROJNOWEUST&NrKadencji=9&Kol=D&Typ=UST> (dostęp: 3.10.2022).

³⁶ Były to ustawy uchwalone w wyniku rozpatrzenia następujących projektów ustaw: projektu ustawy o zmianie ustawy o przedsiębiorstwach państwowych oraz ustawy o gospodarce komunalnej (druk nr 240/IX); projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu poprawy spójności terminologicznej systemu prawnego (druk nr 744/IX); projektu ustawy o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy (druk nr 1088/IX); projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim (druk nr 1227/IX); projektu ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym (druk nr 1969/IX). Zob. Sejm RP, *Prace Komisji*, IX kadencja.

³⁷ Na podstawie Systemu Informacyjnego Sejmu według stanu na dzień 6 października 2022 r. komisje sejmowe zainicjowały 34 postępowania z projektami ustaw, z czego w dziewięciu przypadkach postępowanie zakończyło się uchwaleniem ustawy.

Uwaga! Artykuł został opublikowany w dwóch wersjach językowych – podstawą do cytowań jest wersja angielska

The English-language text shall constitute the original version of the article. The Polish-language version of the article is only an illustrative version

---

WNIOSKI

Praktyka parlamentarna ostatnich lat potwierdza, że wybór modelu postępowania w sprawach petycji w Sejmie oparty o Marszałka Sejmu i Komisję do Spraw Petycji był właściwy. Liczba petycji wpływających do Sejmu i szczegółowe uregulowania ustawy o petycjach powodują, że zaangażowanie Sejmu *in pleno* w postępowanie w sprawach petycji byłoby niefunkcjonalne. Regulacja postępowania prowadzonego przez Komisję sprawdziła się również w aspekcie sposobu załatwiania petycji. Za trafne należy uznać zastosowanie w Regulaminie Sejmu katalogu otwartego i pozostawienie Komisji możliwości wyboru sposobu załatwienia petycji. Większość petycji rozpatrywanych przez Komisję dotyczyła żądania wprowadzenia zmian ustawowych, jednak specyfika konkretnych żądań zawartych w petycjach powodowała, że Komisja załatwiała petycje także w inny sposób, niż przewidują to rozstrzygnięcia wymienione *expressis verbis* w Regulaminie Sejmu. W szczególności zwraca uwagę rosnąca liczba dezyderatów przyjmowanych przez Komisję, a także uchwalenie w 2021 r. opinii skierowanych do Prezesa Rady Ministrów i ministrów właściwych w sprawach ustaw, których dotyczyły żądania petycji. W omawianym okresie Komisja decydowała również o przekazaniu petycji innym organom Sejmu (innym komisjom sejmowym czy Marszałkowi Sejmu) oraz podmiotom zewnętrznym (Ministrowi Rodziny i Polityki Społecznej, Szefowi Krajowego Biura Wyborczego). Komisja skierowała też wystąpienie w sprawie żądania zawartego w petycji do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz do Rzecznika Praw Dziecka. Liczba projektów ustaw wniesionych przez Komisję do Marszałka Sejmu pozostaje w ostatnich latach na zbliżonym poziomie, a Komisja jest najbardziej aktywną z komisji sejmowych, jeśli chodzi o korzystanie z inicjatywy ustawodawczej. W praktyce parlamentarnej nie znalazły dotychczas zastosowania niektóre wymienione w Regulaminie Sejmu sposoby załatwienia petycji, tzn. możliwość wystąpienia przez Komisję z wnioskiem o przeprowadzenie kontroli przez Najwyższą Izbę Kontroli oraz budzące wątpliwości konstytucyjne wniesienie przez Komisję poprawki lub wniosku do projektu ustawy lub uchwały w czasie jego rozpatrywania przez inną komisję sejmową lub w czasie drugiego czytania projektu.

Odnosnie do propozycji zmian zgłaszanych w odniesieniu do postępowania w sprawach petycji w Sejmie należy zauważyć, że nie pojawiało się ich zbyt wiele. Propozycje zmian, które powstały w samej Komisji w 2019 r., dotyczyły rozszerzenia zakresu spraw, które nie są objęte zasadą dyskontynuacji prac Sejmu. Celem proponowanej zmiany było umożliwienie Komisji powtórnego wniesienia do Marszałka Sejmu projektu ustawy w przypadku, gdy postępowanie z projektem ustawy wniesionym w poprzedniej kadencji Sejmu nie zostało zakończone z uwagi na upływ kadencji. Propozycja ta może budzić wątpliwości, ponieważ przewidywała wyłącznie możliwość

Uwaga! Artykuł został opublikowany w dwóch wersjach językowych – podstawą do cytowań jest wersja angielska

The English-language text shall constitute the original version of the article. The Polish-language version of the article is only an illustrative version

---

ponownego wniesienia projektu ustawy (bez prawa ponownego rozpatrzenia petycji), co oznaczałoby związanie Komisji kolejnej kadencji określonym w poprzedniej kadencji sposobem załatwienia petycji, jakim było wykonanie inicjatywy ustawodawczej. Takie rozwiązanie budzi wątpliwości w kontekście zasady wolnego mandatu parlamentarnego. Wychodząc naprzeciw argumentom przedstawionym w uzasadnieniu tej propozycji, należałoby rozważyć umożliwienie ponownego rozpatrzenia petycji przez Komisję nowej kadencji Sejmu, bez potrzeby wnoszenia petycji przez uprawniony podmiot. Takie rozwiązanie umożliwiłoby organowi Sejmu nowej kadencji rozstrzygnięcie zarówno co do sposobu załatwienia petycji, jak i co do treści normatywnej ewentualnego projektu ustawy.

BIBLIOGRAFIA

LITERATURA

- Chybalski P., *Komentarz do art. 126g*, [w:] *Komentarz do regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej*, red. A. Szmyt, Warszawa 2018.
- Chybalski P., *Kontynuowanie przez Komisję do Spraw Petycji postępowań w sprawie petycji, które zostały wszczęte w kolejnej kadencji*, „Zeszyty Prawnicze Biura Analiz Sejmowych” 2020, nr 1, DOI: <https://doi.org/10.31268/ZPBAS.2020.04>.
- Florczak-Wątor M., *Komentarz do art. 63*, [w:] *Konstytucja*, t. 1: *Komentarz do art. 1–86*, red. M. Safjan, L. Bosek, Warszawa 2016.
- Florczak-Wątor M., *O potrzebie ustawowego uregulowania trybu rozpatrywania petycji*, „Zeszyty Prawnicze Biura Analiz Sejmowych” 2013, nr 2.
- Florczak-Wątor M., *Opinia prawna na temat senackiego projektu ustawy o petycjach*, „Zeszyty Prawnicze Biura Analiz Sejmowych” 2014, nr 2.
- Garlicki L., *Komentarz do art. 98*, [w:] *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, red. L. Garlicki, t. 1, Warszawa 1999.
- Gierach E., *Opinia na temat projektu uchwały Sejmu RP w sprawie zmiany Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej*, „Przegląd Sejmowy” 2019, nr 2.
- Gierach E., Chybalski P., *Postępowanie w sprawie petycji w Sejmie – prawo i praktyka*, [w:] *Powszechne środki ochrony prawnej – skargi, wnioski i petycje*, red. M. Błachucki, G. Sibiga, Wrocław 2017.
- Gromek Z., *Realizacja prawa petycji przez Sejm VIII kadencji (lata 2015–2018). Wybrane zagadnienia*, „Przegląd Sejmowy” 2019, nr 3.
- Kędziora P., *Wybrane instytucje dotyczące postępowania ustawodawczego wprowadzone do regulaminu Sejmu w kadencjach IV i VI i ich wykorzystanie w praktyce parlamentarnej*, [w:] *25 lat transformacji ustrojowej w Polsce i w Europie Środkowo-Wschodniej*, red. E. Gdulewicz, W. Orłowski, S. Patyra, Lublin 2015.
- Odrowąż-Sypniewski W., *Wykonywanie kompetencji Marszałka Sejmu przez upoważnionego wicemarszałka*, [w:] *Regulamin Sejmu w opiniach Biura Analiz Sejmowych*, red. W. Odrowąż-Sypniewski, t. 2, Warszawa 2010.
- Sadłoń P., *Opinia prawno-legislacyjna o projekcie uchwały w sprawie zmiany Regulaminu Sejmu RP*, 11.03.2019, BL-020-7/19 (niepublikowana).
- Sejm Rzeczypospolitej Polskiej VIII kadencja. Informacja o działalności 12 listopada 2015 r. – 11 listopada 2019 r.*, Warszawa 2020.

Uwaga! Artykuł został opublikowany w dwóch wersjach językowych – podstawą do cytowań jest wersja angielska

The English-language text shall constitute the original version of the article. The Polish-language version of the article is only an illustrative version

---

NETOGRAFIA

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, *Zbiornicze informacje roczne o petycjach rozpatrzonych*, <https://www.gov.pl/web/premier/zbiornicze-informacje-roczne-o-petycjach-rozpatrzonych> (dostęp: 30.06.2022).

Sejm RP, *Informacje roczne o złożonych petycjach*, IX kadencja, https://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/page.xsp/informacje_pet (dostęp: 3.10.2022).

Sejm RP, *Komisja do Spraw Petycji (PET)*, IX kadencja, <https://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/agent.xsp?symbol=DEZYDERST&NrKadencji=9&KodKom=PET> (dostęp: 30.09.2022).

Sejm RP, *Opinie Komisji*, IX kadencja, <https://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/agent.xsp?symbol=OPINIEST&NrKadencji=9&KodKom=PET> (dostęp: 30.09.2022).

Sejm RP, *Prace Komisji*, VIII kadencja, https://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/agent.xsp?symbol=INICJATYWY_KOM&NrKadencji=8&KodKom=PET (dostęp: 6.10.2022).

Sejm RP, *Prace Komisji*, IX kadencja, https://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/agent.xsp?symbol=INICJATYWY_KOM&NrKadencji=9&KodKom=PET (dostęp: 3.10.2022).

Sejm RP, *Wniesione projekty ustaw, którym nie został nadany nr druku*, VIII kadencja, <https://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/agent.xsp?symbol=PROJNOWEUST&NrKadencji=8&Kol=D&Typ=UST> (dostęp: 6.10.2022).

Sejm RP, *Wniesione projekty ustaw którym jeszcze nie został nadany nr druku*, IX kadencja, <https://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/agent.xsp?symbol=PROJNOWEUST&NrKadencji=9&Kol=D&Typ=UST> (dostęp: 3.10.2022).

Zbiornicza informacja o petycjach rozpatrzonych w 2021 roku, https://www.senat.gov.pl/gfx/senat/userfiles/_public/k10/petycje/zbiornicza_informacja_o_petycjach_rozpatrzonych_w_2021_2.pdf (dostęp: 30.06.2022).

AKTY PRAWNE

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483, ze zm.).

Postanowienie nr 54 Marszałka Sejmu z dnia 13 listopada 2019 r. w sprawie upoważnienia wicemarszałków Sejmu do wykonywania niektórych zadań Marszałka Sejmu (nieogłoszone).

Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. 2021, poz. 483, ze zm.).

Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 12 czerwca 2015 r. w sprawie zmiany Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. 2015, poz. 550).

Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 20 listopada 2008 r. w sprawie zmiany Regulaminu Senatu (M.P. 2008, nr 90, poz. 781).

Ustawa z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli (Dz.U. 1999, nr 62, poz. 688).

Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. 2018, poz. 870).

Zarządzenie nr 10 Szefa Kancelarii Sejmu z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Kancelarii Sejmu (nieogłoszone).